

ISSN 2224-5294

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ҰЛТТЫҚ ҒЫЛЫМ АКАДЕМИЯСЫНЫҢ

АБАЙ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ
ПЕДАГОГИКАЛЫҚ УНИВЕРСИТЕТІНІҢ

Х А Б А Р Л А Р Ы

ИЗВЕСТИЯ

НАЦИОНАЛЬНОЙ АКАДЕМИИ НАУК
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ
ПЕДАГОГИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМ. АБАЯ

NEWS

OF THE NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES
OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

ABAY KAZAKH NATIONAL
PEDAGOGICAL UNIVERSITY

ҚОҒАМДЫҚ ЖӘНЕ ГУМАНИТАРЛЫҚ
ҒЫЛЫМДАР СЕРИЯСЫ

СЕРИЯ ОБЩЕСТВЕННЫХ
И ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

SERIES OF SOCIAL AND HUMAN SCIENCES

5 (321)

ҚЫРКҮЙЕК – ҚАЗАН 2018 ж.
СЕНТЯБРЬ – ОКТЯБРЬ 2018 г.
SEPTEMBER – OCTOBER 2018

1962 ЖЫЛДЫҢ ҚАҢТАР АЙЫНАН ШЫҒА БАСТАҒАН
ИЗДАЕТСЯ С ЯНВАРЯ 1962 ГОДА
PUBLISHED SINCE JANUARY 1962

ЖЫЛЫНА 6 РЕТ ШЫҒАДЫ
ВЫХОДИТ 6 РАЗ В ГОД
PUBLISHED 6 TIMES A YEAR

Б а с р е д а к т о р

ҚР ҰҒА құрметті мүшесі
Балықбаев Т.О.

Р е д а к ц и я а л қ а с ы :

экон. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Баймұратов У.Б.**; тарих ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Байпақов К.М.**; филос. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Есім Г.Е.**; фил. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Қирабаев С.С.**; эк. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Қошанов А.К.**; эк. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Нәрібаев К.Н.** (бас редактордың орынбасары); филос. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Нысанбаев А.Н.**; заң ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Сәбікенов С.Н.**; заң ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Сүлейменов М.К.**; эк. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Сатыбалдин С.С.**; тарих ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академик **Әбжанов Х.М.**; тарих ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Әбусейтова М.Х.**; тарих ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академик **Байтанаев Б.А.**; филол. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Жақып Б.А.**; фил. ғ. докторы, проф., академик НАН РК **Қалижанов У.К.**; филол. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академик **Қамзабекұлы Д.**; тарих ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академик **Қожамжарова Д.П.**; тарих ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академик **Қойгелдиев М.К.**; фил. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Құрманбайұлы Ш.**; тарих ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Таймағанбетов Ж.К.**; социол. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Шәукенова З.К.**; фил. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Дербісәлі А.**; саяси. ғ. докторы, проф., **Бижанов А.К.**, тарих ғ. докторы, проф., **Кабульдинов З.Е.**; фил. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Қажыбек Е.З.**

Р е д а к ц и я к е ң е с і :

Молдова Республикасының ҰҒА академигі **Белостечник Г.** (Молдова); Әзірбайжан ҰҒА академигі **Велиханлы Н.** (Азербайджан); Тәжікстан ҰҒА академигі **Назаров Т.Н.** (Тәжікстан); Молдова Республикасының ҰҒА академигі **Рошка А.** (Молдова); Молдова Республикасының ҰҒА академигі **Руснак Г.** (Молдова); Әзірбайжан ҰҒА корр. мүшесі **Муратов Ш.** (Әзірбайжан); Әзірбайжан ҰҒА корр. мүшесі **Сафарова З.** (Әзірбайжан); э. ғ. д., проф. **Василенко В.Н.** (Украина); заң ғ. докт., проф. **Устименко В.А.** (Украина)

«Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясының Хабарлары. Қоғамдық және гуманитарлық ғылымдар сериясы». ISSN 2224-5294

Меншіктенуші: «Қазақстан Республикасының Ұлттық ғылым академиясы» РҚБ (Алматы қ.)

Қазақстан республикасының Мәдениет пен ақпарат министрлігінің Ақпарат және мұрағат комитетінде 30.04.2010 ж. берілген № **10894-Ж** мерзімдік басылым тіркеуіне қойылу туралы куәлік

Мерзімділігі: жылына 6 рет.

Тиражы: 500 дана.

Редакцияның мекенжайы: 050010, Алматы қ., Шевченко көш., 28, 219 бөл., 220, тел.: 272-13-19, 272-13-18,
<http://nauka-nanrk.kz>, social-human.kz

© Қазақстан Республикасының Ұлттық ғылым академиясы, 2018

Типографияның мекенжайы: «Аруна» ЖК, Алматы қ., Муратбаева көш., 75.

Главный редактор

Почетный член НАН РК

Т.О. Балыкбаев

Редакционная коллегия:

докт. экон. н., проф., академик НАН РК **У.Б. Баймуратов**; докт. ист. н., проф., академик НАН РК **К.М. Байпаков**; докт. филос. н., проф., академик НАН РК **Г.Е. Есим**; докт. фил. н., проф., академик НАН РК **С.С. Кирабаев**; докт. экон. н., проф., академик НАН РК **А.К. Кошанов**; докт. экон. н., проф., академик НАН РК **К.Н. Нармбаев** (заместитель главного редактора); докт. филос. н., проф., академик НАН РК **А.Н. Нысанбаев**; докт. юр. н., проф., академик НАН РК **С.Н. Сабиткенов**; докт. юр. н., проф., академик НАН РК **М.К. Сулейменов**; докт. экон. н., проф., академик НАН РК **С.С. Сатубалдин**; докт. ист. н., проф., академик НАН РК **Х.М. Абжанов**; докт. ист. н., проф., чл.-корр. НАН РК **М.Х. Абусейтова**; докт. ист. н., проф., академик НАН РК **Б.А. Байтанаев**; докт. фил. н., проф., чл.-корр. НАН РК **Б.А. Жакып**; докт. фиол. н., проф., академик НАН РК **У.К. Калижанов**; докт. фил. н., проф., академик НАН РК **Д. Камзабекулы**; докт. ист. н., проф., академик НАН РК **Д.П. Кожамжарова**; докт. ист. н., проф., академик НАН РК **М.К. Койгельдиев**; докт. фил. н., проф., чл.-корр. НАН РК **Ш. Курманбайулы**; докт. ист. н., проф., чл.-корр. НАН РК **Ж.К. Таймаганбетов**; докт. социол. н., проф., чл.-корр. НАН РК **З.К. Шаукенова**; д. фил. н., проф., чл.-корр. НАН РК **А. Дербисали**; доктор политических наук, проф., **Бижанов А.К.**; доктор ист. наук, проф., **Кабульдинов З.Е.**; доктор фил. н., проф., член-корр. НАН РК **Қажыбек Е.З.**

Редакционный совет

академик НАН Республики Молдова **Г. Белостечник** (Молдова); академик НАН Азербайджанской Республики **Н. Велиханлы** (Азербайджан); академик НАН Республики Таджикистан **Т.Н. Назаров** (Таджикистан); академик НАН Республики Молдова **А. Рошка** (Молдова); академик НАН Республики Молдова **Г. Руснак** (Молдова); чл.-корр. НАН Азербайджанской Республики **Ш. Мурадов** (Азербайджан), член-корр. НАН Азербайджанской Республики **З.Сафарова** (Азербайджан); д. э. н., проф. **В.Н. Василенко** (Украина); д.ю.н., проф. **В.А. Устименко** (Украина)

Известия Национальной академии наук Республики Казахстан. Серия общественных и гуманитарных наук. ISSN 2224-5294

Собственник: РОО «Национальная академия наук Республики Казахстан» (г. Алматы)

Свидетельство о постановке на учет периодического печатного издания в Комитете информации и архивов

Министерства культуры и информации Республики Казахстан № 10894-Ж, выданное 30.04.2010 г.

Периодичность 6 раз в год

Тираж: 500 экземпляров

Адрес редакции: 050010, г. Алматы, ул. Шевченко, 28, ком. 219, 220, тел. 272-13-19, 272-13-18,

www.nauka-nanrk.kz / social-human.kz

© Национальная академия наук Республики Казахстан, 2018 г.

Адрес типографии: ИП «Аруна», г. Алматы, ул. Муратбаева, 75

Chief Editor

Honorary member of NAS RK
Balykbayev T.O

Editorial board:

Doctor of economics, prof, academician of NAS RK **Baimuratov U.B.**; doctor of history, prof, academician of NAS RK **Baipakov K.M.**; doctor of philosophy, prof, academician of NAS RK **Esim G.E.**; doctor of philology, prof, academician of NAS RK **Kirabayev S.S.**; doctor of economics, prof, academician of NAS RK **Koshanov A.K.**; doctor of economics, prof, academician of NAS RK **Naribayev K.N.** (deputy editor-in-chief); doctor of philosophy, prof, academician of NAS RK **Nyssanbayev A.N.**; doctor of law, prof, academician of NAS RK **Sabikenov S.N.**; doctor of law, prof, academician of NAS RK **Suleymenov M.K.**; doctor of economy, prof, academician of NAS RK **Satybaldin S.S.**; doctor of history, prof, academician of NAS RK **Abzhanov H.M.**; doctor of history, prof, corresponding member of NAS RK **Abuseitova M.H.**; doctor of history, prof, academician of NAS RK **Baitanaev B.A.**; doctor of philology, prof, corresponding member of NAS RK **Zhakyp B.A.**; doctor of philology, prof, academician of NAS RK **Kalizhanov U.K.**; doctor of philology, prof, academician of NAS RK **Hamzabekuly D.**; doctor of history, prof, academician of NAS RK **Kozhamzharova D.P.**; doctor of history, prof, academician of NAS RK **Koigeldiev M.K.**; doctor of philology, prof, corresponding member of NAS RK **Kurmanbaiuly Sh.**; doctor of history, prof, academician of NAS RK **Taimaganbetov J.K.**; doctor of sociology, prof, corresponding member of NAS RK **Shaukenova Z.K.**; doctor of philology, prof, corresponding member of NAS RK **Derbisali A.**; doctor of political science, prof **Bizhanov A.K.**; doctor of History, prof **Kabuldinov Z.E.**; doctor of philology, prof, corresponding member of NAS RK **Kazhybek E.Z.**

Editorial staff:

Academician NAS Republic of Moldova **Belostechnik.G** (Moldova); Academician NAS Republic of Azerbaijan **Velikhanli N.** (Azerbaijan); Academician NAS Republic of Tajikistan **Nazarov T.N.** (Tajikistan); Academician NAS Republic of Moldova **Roshka A.** (Moldova) Academician NAS Republic of Moldova **Rusnak G.** (Moldova); Corresponding member of the NAS Republic of Azerbaijan **Muradov Sh.** (Azerbaijan); Corresponding member of the NAS Republic of Azerbaijan **Safarova Z.** (Azerbaijan); Associate professor of Economics **Vasilenko V.N.** (Ukraine), Associate professor of Law **Ustimenko V.A.** (Ukraine)

News of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan. Series of Social and Humanities. ISSN 2224-5294

Owner: RPA "National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan" (Almaty)

The certificate of registration of a periodic printed publication in the Committee of information and archives of the Ministry of culture and information of the Republic of Kazakhstan N **10894-Ж**, issued 30.04.2010

Periodicity: 6 times a year

Circulation: 500 copies

Editorial address: 28, Shevchenko str., of. 219, 220, Almaty, 050010, tel. 272-13-19, 272-13-18,
[www:nauka-nanrk.kz](http://www.nauka-nanrk.kz) / social-human.kz

© National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, 2018

Address of printing house: ST "Aruna", 75, Muratbayev str, Almaty

NEWS

OF THE NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

SERIES OF SOCIAL AND HUMAN SCIENCES

ISSN 2224-5294

<https://doi.org/10.32014/2018.2224-5294.7>

Volume 5, Number 321 (2018), 44 – 47

УДК 65.011.12

B. Akhmetzhanov, K.B. Tazhibekova, A.A. Shametova

Karaganda State Technical University, Karaganda, The Republic of Kazakhstan
kashamida@mail.ru, ashametova@mail.ru, bakhmetzhanov@mail.ru

**ANALYSIS OF DEVELOPMENT
OF THE COAL INDUSTRY OF KAZAKHSTAN**

Abstract. First of all, a fundamental improvement in the quality of coal products is one of the most important factors in the development of the coal industry and increasing the competitiveness of coal. It is necessary to create an effective concept of coal quality management, which should ensure protection of the domestic market from low-quality coal products. In the article the authors noted that the Republic of Kazakhstan has a great opportunity to meet the needs for energy coals both on the domestic and foreign markets, this is due to the fact that the proven coal resources and the potential of the created capacities of coal enterprises have significant dimensions. In addition, the work on exploration and production of coalbed methane will solve by 2020 the energy problems of the whole of Central Kazakhstan and have a fundamental impact on the further development of the social sphere and the solution of environmental problems, the reduction in the amount of gas emitted into the atmosphere.

Keywords: coal industry, perspective, raw materials, forecast, resources, extraction.

Introduction

Mining and metallurgy in Kazakhstan in recent years are among the most dynamically developing sectors of domestic industry. The coal industry is one of the most important industries. The importance of coal as a fuel is great, coal also serves as a raw material for the chemical industry (production of artificial fibers, plastics).

The world coal market consists of two elements - the market of energy coals and the coking coal market.

Among the CIS countries, Kazakhstan ranks third in reserves and in excess of coal and the first place in terms of coal production per capita. The wide development of the coal industry of Kazakhstan began in the 30s due to the intensive development of the Karaganda basin and the industrialization of the national economy. The favorable geographic position of this basin, the availability of huge coal reserves, and their coking ability led to the creation of a powerful coal base on its base. The coal reserves of the Republic of Kazakhstan are accounted for by the state balance of 47 coal-bearing deposits and areas, including 197 sites, with a total diluted reserves of about 35 billion tons.

In the market conditions, the development of the coal industry is mainly determined by the need to acquire Kazakhstan's energy independence, taking into account the integration into the Euro-Asian top-energy and energy complex.

When solving issues related to the development of the coal industry in Kazakhstan, it is necessary to take into account the complex interaction of the two main factors of a technological and economic nature. The first is the qualitative characterization of different brands of coal and explains the specifics of their national economic use; the second is reflected in the level of economic efficiency of the coal industry.

MAIN PART

An analysis of the fuel and energy balance shows that there is a shortage of cheap graded coals for domestic needs and for enterprises that have boiler plants with layer combustion. In this regard, the expansion of coal production in the Maikuben basin of the Pavlodar region is of great importance. The coals of this basin are distinguished by high grades, easy enrichment and cheapness.

The Republic of Kazakhstan has a real opportunity to meet the need for energy coals both on the domestic and foreign markets, as the proven coal resources and the potential of the created capacities of

coal enterprises are huge. The total geological reserves and estimated reserves of coal in Kazakhstan are estimated at 150 billion tons..

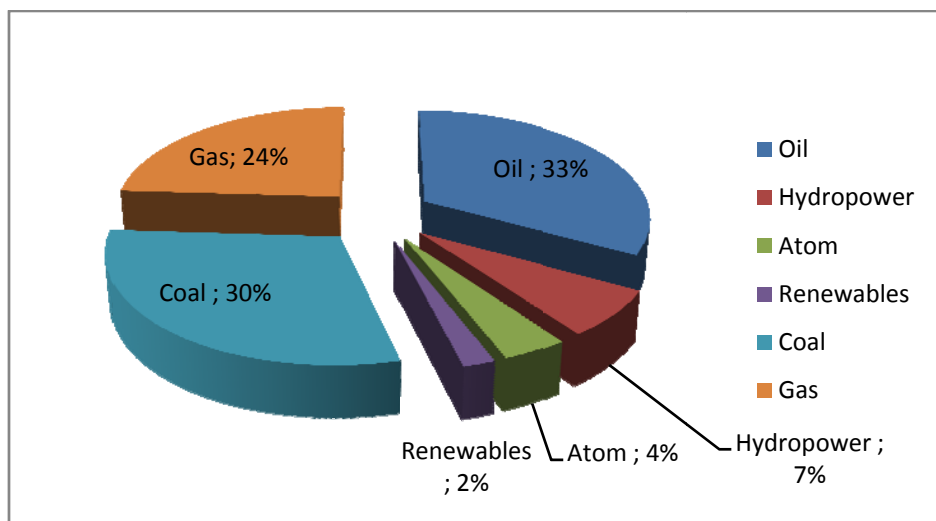

Figure 1 - The structure of global energy consumption

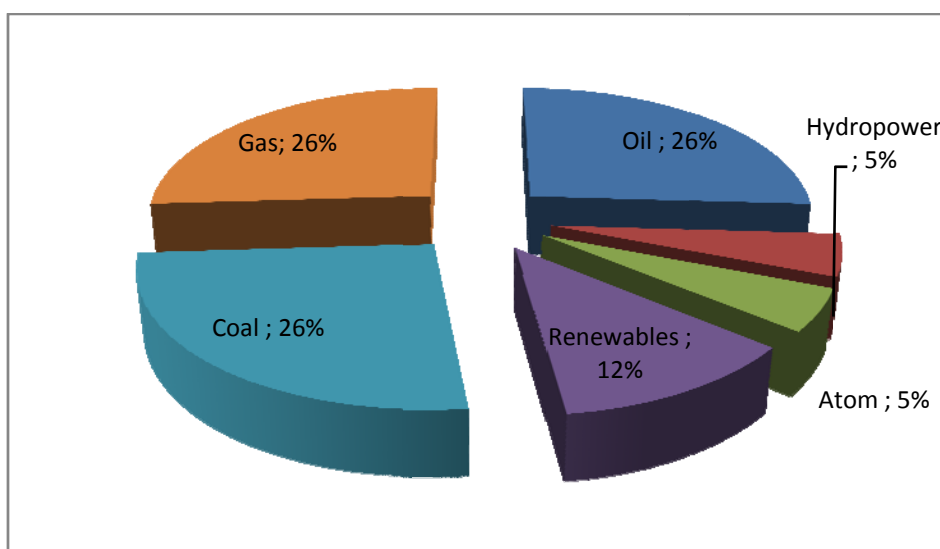

Figure 2 - The structure of global energy consumption in 2035

According to figures 1 and 2, oil production is 33% in 2017, but experts predict that in 2035 its production will decrease by 7% to 26%, hydropower from 7% to 5%, 4% to 5% renewable sources of 2% will increase to 12%, gas 24% will increase production to 26% and coal from 30% will decrease in production to 26%.

Kazakhstan has huge fuel-energy resources and is among the ten largest coal producers in the world market. The coal industry (along with the oil and gas industry) is the backbone of the energy complex of the Republic of Kazakhstan and one of the basic sectors of the country's economy. It provides 80% of the generation of electricity and heat, as well as 100% of the needs of the iron and steel industry for the production of coke. Today, coal production capacities in the Republic of Kazakhstan are significantly ahead of the demand for the traditional coal market, that is, the domestic market for thermal coal. In recent years, there has been a decline in coal production.

As you know, the reduction in demand for coal is currently observed not only in Russia, but throughout the world. But it is worth noting that, according to analysts, the real problem is not this, but in

the abundance of supply. Analysts on the basis of these factors predict the imminent decline of the era of coal as an energy resource. However, this will not happen very soon. "Most of the serious predictions in the electricity sector agree that coal will remain an essential component of the global energy balance for many years to come." The US Energy Information Administration (EIA) is also reassuring - according to him, fossil fuels will continue to account for nearly 80 % of global energy consumption up to 2040. "In fact, world demand for coal should increase by 2019 to 9 billion tons, which means an average increase of 2.1% per year. Electricity shortage in the African, Asian and South American countries, combined with the expected explosive growth of world energy consumption by 40% by 2040, can also spur the demand for fossil fuels. "Thus, despite the fact that the share of coal in the market will decline in favor of natural gas and renewable energy, it will still remain relevant. Prices for energy coals depend on demand, which is significantly influenced by the prices of oil and gas.

Most likely, coal prices will be set at a level that will allow producers to maintain a minimum profitability while at the same time restraining them from a sharp increase in production capacity and from developing new coal seams is connected with the problem of advance degassing of mine fields for the construction of new mines that has always stood and stands in a row priority, requiring prompt solution. The priority of these sites is evident in connection with the prospect of development and maintenance of the Karaganda Basin Mine Fund and the planned construction of new mines for the production of highly deficient coking coal grades KZh and K in these areas with a design capacity of more than 11 million tons per year. Without carrying out these works, further construction of new mines is unthinkable.

One of the significant factors for increasing the competitiveness of coal is a fundamental improvement in the quality of coal products. It is necessary to create an effective concept of coal quality management, which should ensure protection of the domestic market from low-quality coal products. Coal must accurately meet the requirements of various groups of consumers, forming a segment of the market for homogeneous products. The development and introduction of measures to improve the quality of coal products should be aimed at reducing the supply of unprocessed coal.

Today, the development of methane production in coal seams in Kazakhstan can create a new industry that has great prospects in the future. Karaganda as an industrial, coal-mining region of Kazakhstan can largely meet its needs in gas fuel due to development of resources of coalbed methane.

Timely work begun on the exploration and production of coalbed methane could really solve the energy problems not only in the Karaganda region by 2020 but become an alternative option for gasification of the whole of Central Kazakhstan and have a fundamental impact on the further development of the social sphere and the solution of environmental problems.

CONCLUSION

In addition, the proposed project is attractive from an environmental point of view. New unconventional hydrocarbon raw materials in the center of Kazakhstan have a huge trade and political significance.

The development of resources of methane of coal seams in the Karaganda basin will allow:

- radically improve the safety of mining operations and in the future increase coking coal production;
- to create a new branch of industry that has great prospects in the future;
- use coalbed methane in industries to generate electricity by burning in mobile gas power plants, CHP boiler houses (experience of methane use in boiler houses is available in Karaganda);
- for household purposes for centralized and retail supply of the population with fuel - gas to apartments and as fuel for motor transport;
- in the metallurgical industry and chemical industry for use as fuel, as well as in the production of synthetic materials;
- reduce the environmental component by reducing the amount of gas emitted into the atmosphere.

In addition to the above, it should be noted that in order for coal-mining enterprises to develop, owners should pay attention to the problems of training miners in order to avoid shortages of workers, as well as safety and protection of miners, providing them with modern personal protective equipment

The results obtained in the course of the research show that the coal industry is potentially a significant industry in terms of its development in the world market.

REFERENCES

- [1] Concept of development of the coal industry of the Republic of Kazakhstan for the period until 2020. Texture. Astana: b.i., 2008. P. 78-82.
- [2] The concept of the transition of the Republic of Kazakhstan to a "green economy". Text - Astana: b.i., 2013. P.11.
- [3] Drizhd N.A. KSTU-60. Carbon methane, history, problems, prospects of extraction and use. Text / Drizhd NA, Sharipov N. Kh., Ahmaturov DR, Schmidt I.M. // Trudy na-ta. Geotech. Without life. 2013. № 2. P. 59-62.
- [4] Party's NM. Unconventional resources of methane coal-bearing strata. Text / Sideskiy NM, Khryukin VT, Mitronov DV, Shvachko EV // Ros. chem. Journal. 2008. T. LII - №6. P. 63, 72. Bibliography: p. 72.
- [5] Plakitkina L.S. "Forecasting market prices for coal in the external and internal markets until 2030." Magazine "Coal", No. 9, 2008, pp. 45-49.

УДК 65.011.12

Б. Ахметжанов, К.Б. Тажибекова, А.А. Шаметова

Карагандинский государственный технический университет, г.Караганда, Республика Казахстан

АНАЛИЗ РАЗВИТИЯ УГОЛЬНОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ КАЗАХСТАНА

Аннотация. Прежде всего одним из значимых факторов развития угольной промышленности и повышения конкурентоспособности угля является фундаментальное усовершенствование качества угольной продукции. Необходимо создать эффективную концепцию управления качеством углей, которая должна обеспечить защиту отечественного рынка от некачественной угольной продукции. В статье авторами отмечено, что Республика Казахстан располагает огромной возможностью для удовлетворения потребностей в энергетических углях как на отечественном, так и на внешнем рынке, это связано с тем, что разведанные угольные ресурсы и потенциал созданных мощностей угольных предприятий имеет весомые размеры. К тому же начатые работы по разведке и добыче метана угольных пластов решит к 2020 году энергетические проблемы всего Центрального Казахстана и оказать принципиальное влияние на дальнейшее развитие социальной сферы и решение экологических проблем, уменьшением количества выбрасываемого газа в атмосферу.

Ключевые слова: угольная промышленность, перспектива, сырье, прогноз, ресурсы, добыча

ӨОК 6501112

Б. Ахметжанов, К.Б. Тәжібекова, А.А. Шаметова

Қарағанды мемлекеттік техникалық университеті, Қарағанды қаласы, Қазақстан Республикасы

ҚАЗАҚСТАН КӨЛІК ӨНЕРКӘСІПТІҢ ДАМУЫН ТАЛДАУ

Аннотация. Бірінші кезекте көмір өнеркәсібі дамуының маңызды факторларының бірі және көмір бәсекеге қабілеттілігін арттыру көмір өнімдерінің сапасын түбегейлі жақсарту болып табылады. төмен сапалы көмір өнімдерінің ішкі нарығын қорғау қажет тиімді сапа менеджменті тұжырымдамасы көмірде. Мақалада, автор Қазақстан Республикасы салдарынан көмір кәсіпорындары құрылған әлеуетті айтарлықтай сыйымдылығы өлшемдері бар дәлелденген көмір ресурстары және фактісі үшін де отандық және шетелдік нарықта энергетикалық көмір үшін қажеттіліктерін қанағаттандыру үшін үлкен мүмкіндік бар екенін атап өтті. Сонымен қатар, жұмыс 2020 жылға барлық Орталық Қазақстан энергетикалық мәселелерді шешеді және әлеуметтік және экологиялық проблемаларды одан әрі дамыту туралы іргелі әсер етуі, атмосферада шығаратын газ көлемін азайту болады көмір қабаттарынан метан сіңіру барлау және өндіру басталды.

Түйін сөздер: көмір өнеркәсібі, болашағы, шикізат, болжам, ресурстар, өндіру

Примечание: Статья выполнена в рамках реализации проекта, согласно договора №209 на программно-целевое финансирование от 19 марта 2018 года по подпрограмме 1, на тему «Оценка технико-экономической эффективности и технологической возможности использования слабо-коксоующихся углей Казахстана в ферросплавном производстве и в качестве бездымного топлива для бытовых нужд». Регистрационная карта №01.01-22/161 от 13.04.2018г., Номер госрегистрации №0118PK00698.

Information about author:

Akhmetzhanov B. - Karaganda State Technical University, Karaganda, The Republic of Kazakhstan, <https://orcid.org/0000-0003-4422-2046>;

Tazhibekova K.B. - Karaganda State Technical University, Karaganda, The Republic of Kazakhstan, <https://orcid.org/0000-0001-9778-2464>;

Shametova A.A. - Karaganda State Technical University, Karaganda, The Republic of Kazakhstan, <https://orcid.org/0000-0002-7100-4178>

МАЗМУНЫ

<i>Алтыбаева С.М., Сағындыков Е.С.</i> Көркем мәтін құрылымындағы мифопоэтикалық модельдеу және мәдени код.....	5
<i>Сембиева Л.М., Мажитов Д.М., Карпицкая М.Е., Хамитова Д.М.</i> Экономиканы жаңғырту жағдайындағы ЕАЭО елдерінің монетарлық жүйесінің өзгеруі	12
<i>Құлсариева А.Т., Султанова М.Э., Шайгозова Ж.Н.</i> Фольклор және сәйкестілік: Қазақстанның қазіргі заманғы мәдениетіндегі тарих, жады және аңыз шығармашылығы	19
<i>Кенжебаев Д.А.</i> Олигон Сарышаған – қысқаша тарихи талдау.....	26
<i>Абдулина Г.А., Базарбаева А.Г.</i> Ұйымдардағы адам ресурстарын басқарудың заманауи тұжырымдамалары.....	33
<i>Ағыбаев А.Н., Адибаева А.Қ.</i> Геноцид туралы БҰҰ Конвенциясының қатысушы мемлекеттердің қылмыстық заңнамаларындағы имплементациялық тетіктері: жалпы салыстырмалы талдау.....	39
<i>Ахметжанов Б., Тәжібекова К.Б., Шаметова А.А.</i> Қазақстан көлік өнеркәсіптің дамуын талдау.....	44
<i>Аюпова З.К., Құсайынов Д.Ө.</i> Тәуелсіздік жағдайындағы қазақстан республикасының конституциялық-құқықтық дамуының мәселелері.....	48
<i>Нурпеисова А.А., Рей И.Ю., Бижанов Д.Т., Тлеужанова Д.А.</i> Инновациялық өндірісді жасаудың процесін бақылауының негізгі элементтері.....	53
<i>Гиздатов Г.Г.</i> Қазақстандық дискурсының құрылымы психолингвистикалық зерттеу.....	57
<i>Ищанова Р.К.</i> Мемлекеттік шығындарды басқару - мемлекеттің қаржылық тұрақтылығын қамтамасыз ету.....	64
<i>Мадышева А.М., Бикенова А.С., Елеусіз Л.Т.</i> Білім саласындағы туристік қызметтер.....	68
<i>Ескалшева А. Ж., Баймуханова М.Т., Ахмурзина Д.О.</i> Әлеуметтік сала адам капиталының сапасын қолдаудың перспективалары.....	73
<i>Мархаева Б.А., Козбахова Д.Л.</i> Жауапкершілік орталық және трансферттік баға белгілеу.....	79
<i>Сабирова Р.К., Утепкалиева К.М., Кабаков С.Б.</i> Қазақстандағы ауыл шаруашылығы экономикасының экологиялық аспектілері.....	85
<i>Тлесова Э., Хойч А., Кураш Н.</i> Қазақстан республикасының ғылыми инновациялық потенциясы және оның перспективалары.....	89
<i>Хамитхан Н.</i> Қазақстандағы банктік қызметтердің сапасын жақсарту жағдайында банкаралық басекелестік.....	95
<i>Шалдарбеков Қ.Б., Муханова Г.С., Нурмухамбетова З.С.</i> Аймақтарды дамыту бағдарламаларын жүзеге асырудағы жобалық басқаруды қолданудың шетелдік тәжірибесі.....	101
<i>Каратаева А.М., Бердиярова Ж.С.</i> Мемлекеттік қызметшінің әдептік мәдениеті және құқықтық мәдениеті сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениеттің негізі ретінде.....	106
<i>Алдабергенова А.А.</i> Абсурд әдебиетін аударудың лингвомәдени аспектілері	113
<i>Стукач В. Ф., Байдалинова А. С., Сандыбаева Б. А.</i> Қазақстанның қаржылық қауіпсіздігі.....	119
<i>Баймаханова Д.М., Оспанова Д.А.</i> Конституциялық-құқықтық сана - конституционализмнің маңызды компоненті ретінде және оның адам құқықтары мәселелерін шешудегі рөлі.....	126
<i>Имангожина З.А.</i> Сланцевая революция: глобальный тренд на мировом энергетическом рынке.....	137
<i>Ракаева А.Н., Жуматаева Б.А., Успабаева М.К., Доскалиева Б.Б.</i> Экологиялық есеп қазақстандағы кәсіпорын экономикасының даму кезеңі ретінде.....	142
<i>Нуржанова Г.И.</i> Экономиканың аграрлық секторындағы еңбек әлеуетіне демографиялық фактордың әсері.....	147
<i>Оспанова Д.А., Баймаханова Д.М.</i> Қазақстан Республикасының кибер кеңістігін дамыту жағдайында мемлекеттік қызметтерді цифрландыруда әкімшілік-құқықтық қамтамасыз ету	152
<i>Рыспекова М.О., Тлесова Э.Б., Хаитбаева Ф.К.</i> Қазақстандағы тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық қызметін арттыру және жаңғырту факторлары.....	160
<i>Султанова Г. Т.</i> Аграрлық сектордың экспорттық әлеуетін дамытуға бағытталған үрдістер мен басымдықтар.....	166

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Алтыбаева С.М., Сагындыков Е.С.</i> Культурный код и мифопоэтическое моделирование в структуре художественного текста.....	5
<i>Сембиева Л.М., Мажитов Д.М., Картицкая М.Е., Хамитова Д.М.</i> Трансформация монетарной системы стран ЕАЭС в условиях модернизации экономики.....	12
<i>Кулсариева А.Т., Султанова М.Э., Шайгозова Ж.Н.</i> Фольклор и идентичность: история, память и мифотворчество в современной визуальной культуре Казахстана.....	19
<i>Кенжебаев Д.А.</i> Полигон Сарышаган – краткий исторический анализ.....	26
<i>Абдулина Г.А., Базарбаева А.Г.</i> Современные концепции управления человеческими ресурсами в организациях.....	33
<i>Агыбаев А.Н., Адибаева А.К.</i> Имплементационные механизмы Конвенции ООН о геноциде в уголовных законодательствах государств-участников: общий сравнительный анализ.....	39
<i>Ахметжанов Б., Талжибекова К.Б., Шаметова А.А.</i> Анализ развития угольной промышленности Казахстана.....	44
<i>Аюпова З.К., Кусаинов Д.У.</i> Проблемы конституционно-правового развития республики Казахстан в условиях суверенитета	48
<i>Нурпеисова А.А., Рей И.Ю., Бижанов Д.Т., Тлеужанова Д.А.</i> Основные элементы управления процессом создания инновационной продукции.....	53
<i>Гиздатов Г.Г.</i> Психолингвистическое исследование концептов казахстанского дискурса	57
<i>Ищанова Р.К.</i> Управление государственными расходами - как обеспечение финансовой устойчивости государства.....	64
<i>Мадышева А.М., Бикенова А.С., Елеусиз Л.Т.</i> Туристские услуги в сфере образования.....	68
<i>Ескалиева А. Ж., Баймуханова М.Т., Ахмурзина Д.О.</i> Перспективы усиления качества человеческого капитала социальной сферы.....	73
<i>Мархаева Б.А., Козбахова Д.Л.</i> Центр ответственности и трансфертное ценообразование.....	79
<i>Сабирова Р.К., Утелкалиева К.М., Кабаков С.Б.</i> Экологические аспекты экономики сельского хозяйства в Казахстане.....	85
<i>Тлесова Э., Хойч А., Кураш Н.</i> Научно-инновационный потенциал республики Казахстан и его перспективы.....	89
<i>Хамитхан Н.</i> Межбанковская конкуренция в условиях повышения качества банковских услуг в Казахстане.....	95
<i>Шалдарбеков К.Б., Муханова Г.С., Нурмухамбетова З.С.</i> Зарубежный опыт применения проектного управления при реализации программ развития регионов.....	101
<i>Каратаева А.М., Бердиярова Ж.С.</i> Этическая культура и правовая культура государственных служащих как основа антикоррупционной культуры.....	106
<i>Алдабергенова А.А.</i> Лингвокультурологические аспекты перевода литературы абсурда.....	113
<i>Стукач В. Ф., Байдалинова А. С., Сандыбаева Б. А.</i> Казахстанская финансовая безопасность.....	119
<i>Баймаханова Д.М., Оспанова Д.А.</i> Конституционно-правовое сознание как важный компонент конституционализма и его роль в решении проблем прав человека.....	126
<i>Имангожина З.А.</i> Сланцевая революция: глобальный тренд на мировом энергетическом рынке.....	137
<i>Ракаева А.Н., Жуматаева Б.А., Успанбаева М.К., Доскалиева Б.Б.</i> Экологический учет как ступень развития экономики предприятия в Казахстане.....	142
<i>Нуржанова Г.И.</i> Влияние демографического фактора на трудовой потенциал аграрного сектора экономики.....	147
<i>Оспанова Д.А., Баймаханова Д.М.</i> Административно-правовое обеспечение цифровизации государственных услуг в условиях развития кибер пространства республики Казахстан.....	152
<i>Рыспекова М.О., Тлесова Э.Б., Хаитбаева Ф.К.</i> Факторы инновационной модернизации и совершенствования деятельности жилищно-коммунального хозяйства в Казахстане.....	160
<i>Султанова Г. Т.</i> Тенденции и приоритеты развития экспортного потенциала аграрного сектора.....	166

CONTENTS

<i>Altybayeva S.M., Sagyndykov E.S.</i> Cultural code and myth poetic modeling in the structure of the artistic text.....	5
<i>Sembiyeva L.M., Mazhitov D.M., Karpitskaya M.E., Khamitova D.M.</i> Transformation of the monetary system of the eurasian economic UNION countries in the conditions of modernization of the economy.....	12
<i>Kulsariev A.T., Sultanova M.E., Shaigozova Zh.N.</i> Folklore and identity: history, memory and myth-making in the modern visual culture of Kazakhstan.....	19
<i>Kenzhebeyev D.A.</i> The Saryshagan Ground – the short historical analysis.....	26
<i>Abdullina G.A., Bazarbaeyeva A.G.</i> Modern concepts of human resources management in organizations.....	33
<i>Agybayev A.N., Adibayeva A.K.</i> Implementing mechanisms of the UN Convention on genocide in the criminal legislation of the participating States: general comparative analysis.....	39
<i>Akhmetzhanov B., Tazhibekova K.B., Shametova A.A.</i> Analysis of development of the coal industry of Kazakhstan.....	44
<i>Ayupova Z.K., Kussainov D.U.</i> Problems of constitutional and legal development of the republic of kazakhstan in the conditions of sovereignty.....	48
<i>Nurpeisova A.A., Rey I.Yu., Bizhanov D.T., Tleuzhanova D.A.</i> Main elements of managing the process of creating innovation production.....	53
<i>Gizdatov G.G.</i> Psycholinguistic study of the concepts of Kazakhstani discourse.....	57
<i>Ichshanova R.K.</i> Management of state expenditures - as the ensuring of the financial stability of the state.....	64
<i>Madisheva A.M., Bikenova A.S., Eleusis L.T.</i> Tourist services in the sphere of education.....	68
<i>Eskalieva A. Zh., Baymukhanova M.T., Ahmurzina D.O.</i> Perspectives of strengthening the quality of the human capital of the social sphere.....	73
<i>Markhayeva B.A., Kozbakhova D.L.</i> A responsibility center and transfer pricing.....	79
<i>Sabirova R.K., Utepkalieva K.M., Kabakov S.B.</i> Ecological aspects of economics of agriculture in Kazakhstan.....	85
<i>Tlessova E., Khoich A., Kurash N.</i> Scientific innovation potential of the republic of Kazkahstan and its perspectives.....	89
<i>Hamitkhan N.</i> Interbank competition in conditions of improving the quality of banking services in Kazakhstan.....	95
<i>Shaldarbekov K., Mukhanova G., Nurmukhambetova Z.</i> International practices in project management in implementing regional development programs.....	101
<i>Karatayeva A., Berdiarova Zh.</i> The ethical culture and legal culture civil servants as to basis of anticorruption culture.....	106
<i>Aldabergenova A.A.</i> Linguocultural aspects of translation of absurd literature.....	113
<i>Stukach V. F., Baydalinova A. S., Sandybayeva B.A.</i> Kazakhstani financial safety.....	119
<i>Baimakhanova D.M., Ospanova D.A.</i> Constitutional and legal consciousness as an important component of constitutionalism and its role in the solution of human rights problems.....	126
<i>Imangozhina Z.A.</i> Shale gas revolution: global trend in the world energy market.....	137
<i>Rakaeva A.N., Zhumataeva B.A., Uspanbayeva M.K., B.B.Doskalieva.</i> Level of ecological report development in the economic of Kazakhstan's companies.....	142
<i>Nurzhanova G.I.</i> Impact of demographic factors on labor potential of economy's agricultural sector.....	147
<i>Ospanova D.A., Baimakhanova D.M.</i> Administrative and legal support of digitalization of public services in the context of the development of cyber space in the republic of Kazakhstan.....	152
<i>Ryspekov M.O., Tlessova E.B., Khaitbayeva F.</i> Factors of innovative modernization and improvement of activity of housing and communal services in Kazakhstan.....	160
<i>Sultanova G. T.</i> Trends and priorities for the development of export potential of the agrarian sector.....	166

**PUBLICATION ETHICS AND PUBLICATION MALPRACTICE
IN THE JOURNALS OF THE NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES
OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN**

For information on Ethics in publishing and Ethical guidelines for journal publication see <http://www.elsevier.com/publishingethics> and <http://www.elsevier.com/journal-authors/ethics>.

Submission of an article to the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan implies that the work described has not been published previously (except in the form of an abstract or as part of a published lecture or academic thesis or as an electronic preprint, see <http://www.elsevier.com/postingpolicy>), that it is not under consideration for publication elsewhere, that its publication is approved by all authors and tacitly or explicitly by the responsible authorities where the work was carried out, and that, if accepted, it will not be published elsewhere in the same form, in English or in any other language, including electronically without the written consent of the copyright-holder. In particular, translations into English of papers already published in another language are not accepted.

No other forms of scientific misconduct are allowed, such as plagiarism, falsification, fraudulent data, incorrect interpretation of other works, incorrect citations, etc. The National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan follows the Code of Conduct of the Committee on Publication Ethics (COPE), and follows the COPE Flowcharts for Resolving Cases of Suspected Misconduct (http://publicationethics.org/files/u2/New_Code.pdf). To verify originality, your article may be checked by the originality detection service Cross Check <http://www.elsevier.com/editors/plagdetect>.

The authors are obliged to participate in peer review process and be ready to provide corrections, clarifications, retractions and apologies when needed. All authors of a paper should have significantly contributed to the research.

The reviewers should provide objective judgments and should point out relevant published works which are not yet cited. Reviewed articles should be treated confidentially. The reviewers will be chosen in such a way that there is no conflict of interests with respect to the research, the authors and/or the research funders.

The editors have complete responsibility and authority to reject or accept a paper, and they will only accept a paper when reasonably certain. They will preserve anonymity of reviewers and promote publication of corrections, clarifications, retractions and apologies when needed. The acceptance of a paper automatically implies the copyright transfer to the National Academy of sciences of the Republic of Kazakhstan.

The Editorial Board of the National Academy of sciences of the Republic of Kazakhstan will monitor and safeguard publishing ethics.

Правила оформления статьи для публикации в журнале смотреть на сайте:

www:nauka-nanrk.kz

social-human.kz

Редакторы *М.С. Ахметова, Т.А. Апендиев, Д.С. Аленов*
Верстка на компьютере *А.М. Кульгинбаевой*

Подписано в печать 10.10.2018
Формат 60x881/8. Бумага офсетная. Печать – ризограф.
11,6 п.л. Тираж 500. Заказ 5.